

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน” และในมาตรา 81 ระบุว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ตามมาตรา 289 โดยไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 บัญญัติไว้ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของรัฐ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ได้มีกระบวนการสรรพกำลังทุกส่วนในสังคม เพื่อที่จะให้การจัดการศึกษาได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นให้การมีส่วนร่วมของบุคคลต่าง ๆ คือ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสถาบันศาสนาและสถาบันสังคมอื่น ตลอดจน สื่อมวลชน จะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษา ทุกชั้นตอน ดังที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 20) เป็นการเน้นให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษา นโยบายการพัฒนาการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่ได้ระบุไว้ชัดเจนในเรื่องการเร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งมวล มุ่งให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ปฏิรูประบบการเรียนการสอนเอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครูให้ครูมีศักยภาพเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและสูง มุ่งสร้างศักยภาพของประเทศในการพึ่งตนเอง สร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงของเศรษฐกิจ โดยใน

ประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย ปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษา โดยมุ่งปรับเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการของรัฐใหม่ เพื่อให้การจัดการศึกษามีอิสระและเสรีมากขึ้น ปรับเปลี่ยนการตัดสินใจจากส่วนกลางเป็นการตัดสินใจในพื้นที่ ทุกส่วนของสังคม ตั้งแต่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชน องค์กรภาครัฐมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ (สนั่น มีสัจธรรม. 2541 : 32) แสดงให้เห็นว่าทิศทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา มุ่งที่จะให้องค์กรทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งในอดีตการจัดการศึกษาของไทยนั้นมีลักษณะพึ่งตนเองค่อนข้างสูง ประชาชนมีแนวทางแสวงหาความรู้สืบทอดกันมาตามแบบแผนของวัฒนธรรมชุมชน ดังจะเห็นได้จากการศึกษาและแหล่งรวมสรรพวิชาจะปรากฏอยู่ตามวัดในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อการเกื้อกูลจนเจือผู้คนในชุมชนเป็นสำคัญ แต่เมื่ออิทธิพลด้านแนวคิดแบบตะวันตก เริ่มเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย การศึกษาเป็นเครื่องมือผลิตคนเพื่อสนองตอบอำนาจรัฐและระบบราชการ จึงส่งผลให้การศึกษาไทยมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจโดยการจัดการต่าง ๆ ควบคุมกำหนดจากส่วนกลางไปโดยปริยาย (จิราวุธ พลมณี และคนอื่น ๆ. 2535 : 1) ทำให้การศึกษาของไทยกำลังตกอยู่ในวิกฤตอย่างยิ่ง จึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาโดยใช้ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วมของบุคคลหลายฝ่าย และมีกฎหมายรองรับการปฏิรูปการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 9)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งยึดหลักการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจ ไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาไว้โดยให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 20)

เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในเรื่องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวนอย่างน้อย สถานศึกษาละ 7 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการจะมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผนในการบริหาร และสถานศึกษากำกับดูแล ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 2)

ปรีชา พันธุ์สีดา (2541 : 67) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในส่วนที่ไม่เป็นข้าราชการที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนร้อยละ 36.10 ที่จบการศึกษาภาคบังคับมาแล้วประมาณ 30 ปี และในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษา จำนวนร้อยละ 60.58 ในขณะที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในส่วนที่เป็นข้าราชการนั้นเป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 88.80 จึงก่อให้เกิดแนวคิดว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสองส่วนนี้จะมีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด และบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้นั้นจะมีความครอบคลุม และสอดคล้องกับการปฏิบัติหรือไม่เพียงใด

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ดให้กับเยาวชนของชาติในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด โดยในปีการศึกษา 2544 มีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 65 โรงเรียน ข้าราชการครูสายผู้สอนจำนวน 2528 คนและข้าราชการสายบริหารจำนวน 65 คน (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. 2545:1) ครูสายผู้สอนและผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานขั้นสูง ระดับสากล แต่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจะต้องอาศัยศักยภาพของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ องค์กรต่าง ๆ ที่จะร่วมมือดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้น การดำเนินการยังขาดแนวทางที่ ชัดเจน ในการเลือกสรรคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคัดเลือกบางส่วนไม่มีศักยภาพเพียงพอ

ในบทบาทและหน้าที่ของตนในด้านการจัดการศึกษา เมื่อเข้ามาทำหน้าที่แล้ว อาจก่อให้เกิดปัญหา ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิชิต จันทะศักดิ์ (2545:สัมภาษณ์) กล่าวว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่เป็นข้าราชการขาดการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการประชุมตามวาระทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ก็มีบางประการที่หน้าจะนำไปสู่การพัฒนาได้เป็นอย่างดี คำรพี ไชยหนิจ (2545 : สัมภาษณ์) กล่าวว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา เป็นการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ได้มีโอกาสพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นตนเองอย่างเต็มศักยภาพ จะเห็นได้จากการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เช่น การบริจาคเงินสมทบสร้างสิ่งก่อสร้างภายในสถานศึกษาด้วยเงินจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา และเป็น ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีความตระหนักและสนใจที่จะศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพในการจัดการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างสถานภาพเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน

สมมติฐานในการวิจัย

ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบการศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่กำหนดใช้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการแต่งตั้งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 และใช้เป็นกรอบใน
การศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 12 ด้านคือ (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.2543 :
12-17)

1. ด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. ด้านให้ความรับผิดชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น
4. ด้านกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
6. ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก คู่แฉะเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มี
ความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ
7. ด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับวิชาการ
งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
8. ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก
และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี
ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ
9. ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจน
การประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน
และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น
10. ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อน
เสนอต่อสาธารณชน
11. ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบ
นี้ตามที่เห็นสมควร
12. ด้านปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถาน
ศึกษานั้น ๆ

ขอบเขตในการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 984 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 65 คน
- 1.2 ผู้แทนครู จำนวน 128 คน
- 1.3 ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 124 คน
- 1.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 120 คน
- 1.5 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 123 คน
- 1.6 ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 108 คน
- 1.7 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 226 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากรแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพแล้วกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) โดยจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 375 คน

2.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แยกได้ดังนี้

2.1.1 ตัวแปรอิสระได้แก่ สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด คือ

- 1) ผู้บริหาร โรงเรียน
- 2) ผู้แทนครู
- 3) ผู้แทนผู้ปกครอง
- 4) ผู้แทนองค์กรชุมชน
- 5) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 6) ผู้แทนศิษย์เก่า
- 7) ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ศักยภาพในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 12 ด้าน

- 1) ด้านกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 2) ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา

- 3) ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4) ด้านกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 5) ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริหารได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- 6) ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 7) ด้านเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 8) ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- 9) ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- 10) ด้านให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อน เสนอต่อสาธารณชน
- 11) ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามเห็นสมควร
- 12) ด้านปฏิบัติการอื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2544 ได้แก่

1.1. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กรรมการที่เป็นผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2. ผู้แทนครู หมายถึง กรรมการที่เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3. ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง กรรมการที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4. ผู้แทนองค์กรชุมชน หมายถึง ผู้ถูกคัดเลือกจากชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใด ที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะและที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนนั้น ๆ

1.5. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ผู้แทนองค์กรการบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองรูปแบบอื่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

1.6. ผู้แทนศิษย์เก่า หมายถึง กรรมการที่ได้รับคัดเลือกมาจากผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากโรงเรียนนั้น ๆ

1.7. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง กรรมการที่เป็นผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทย ในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการทั้งในและนอกเขตบริการของโรงเรียนนั้น ๆ

2. ศักยภาพในการจัดการศึกษา หมายถึง ความพร้อมหรือความสามารถในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามข้อกำหนด หลักเกณฑ์ ข้อปฏิบัติ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ระบุไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องต่อไปนี้ คือ (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 1)

2.1 ด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การมีศักยภาพในการศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องการวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาเอกสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ด้านให้เห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปี ของสถานศึกษา หมายถึงการมีศักยภาพในการจัดการศึกษานโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาพิจารณาเห็นชอบการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และให้การสนับสนุนการดำเนินการตามทแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

2.3 ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น หมายถึง การมีศักยภาพในการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำเสนอให้สถานศึกษาไว้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำสาระหลักสูตร และพิจารณาให้ความเห็นชอบในสาระหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำ

2.4 ด้านกำกับและติดตาม การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาหมายถึง การมีความสามารถในการวางแผนกำกับและติดตาม การดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาดำเนินการไปแล้ว เป็นเรื่องที่คณะกรรมการ สถานศึกษาจะต้องรับรู้ เพื่อจะได้เข้ามาช่วยสนับสนุนหรือแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ

2.5 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริหารได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพมาตรฐาน หมายถึง การ มีความพร้อมและสนับสนุนการดำเนินการ ในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการของโรงเรียน ประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไป และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญในการศึกษาและสนับสนุน ช่วยเหลือเด็กที่ขาดแคลน หรือมีความต้องการในการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

2.6 ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ หมายถึง การศึกษาข้อมูลเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษในท้องถิ่น เพื่อเสนอข้อมูล ให้กับสถานศึกษาสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในลักษณะต่าง ๆ และสนับสนุนส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

2.7 ด้านเสนอแนะทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เกี่ยวกับวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา หมายถึง การมีความพร้อม เสนอแนะแนวทางในการบริหารการจัดการ เกี่ยวกับวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหาร ทั่วไปของสถานศึกษา ร่วมเป็นคณะทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ภารกิจของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ หมายถึง มีการกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากร ภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านวิชาชีพในท้องถิ่น

2.9 ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนการประสานงาน กับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนและท้องถิ่น หมายถึง คณะกรรมการเป็นผู้แทนของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกับ ประชาชนในพื้นที่ บทบาทในฐานะกรรมการสถานศึกษาจะทำหน้าที่ตัวแทนของสถานศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน หรือองค์กรต่าง ๆ ให้เห็นความสำคัญของสถานศึกษาและ นำสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

2.10 ด้านให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน หมายถึง ความพร้อมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีศักยภาพในการ ดำเนินการ ของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีสถานศึกษาจะต้องจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินการ เสนอ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบ และเห็นชอบรายงานต่อสาธารณชน

2.11 ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบ นี้ ตามที่เห็นสมควร หมายถึง มีการพิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือ คณะกรรมการตาม ภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาตามความจำเป็น และส่งเสริมสนับสนุนเป็นที่ปรึกษาให้ คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

2.12 ด้านปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา นั้น หมายถึงการรับทราบให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามภารกิจที่หน่วยงาน ต้นสังกัดของสถานศึกษานั้นมอบหมาย ร่วมเป็นคณะดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และให้ความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการในภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้เกิดผลสำเร็จ